Eiríks saga rauða

Index

Eiríks saga rauða

1. kafli - Frá Auði djúpúðgu ok Vífli.

Óláfr hét herkonungr, er kallaðr var Óláfr hvíti. Hann var sonr Ingjalds konungs Helgasonar, Óláfssonar, Guðröðarsonar, Hálfdanarsonar hvítbeins Upplendingakonungs.

Óláfr herjaði í vestrvíking ok vann Dyflinni á Írlandi ok Dyflinnarskíri. Þar gerðist hann konungr yfir. Hann fekk Auðar djúpúðgu, dóttur Ketils flatnefs, Bjarnarsonar bunu, ágæts manns ór Nóregi. Þorsteinn rauðr hét sonr þeira.

Óláfr fell á Írlandi í orrostu, en Auðr ok Þorsteinn fóru þá í Suðreyjar. Þar fekk Þorsteinn Þuríðar, dóttur Eyvindar Austmanns, systur Helga ins magra. Þau áttu mörg börn.

Þorsteinn gerðist herkonungr. Hann réðst til lags með Sigurði jarli inum ríka, syni Eysteins glumru. Þeir unnu Katanes ok Suðrland, Ross ok Meræfi ok meir en hálft Skotland. Gerðist Þorsteinn þar konungr yfir, áðr Skotar sviku hann, ok fell hann þar í orrostu.

Auðr var þá á Katanesi, er hon spurði fall Þorsteins. Hon lét þá gera knörr í skógi á laun, ok er hon var búin, helt hon út í Orkneyjar. Þar gifti hon Gró, dóttur Þorsteins rauðs. Hon var móðir Grélaðar, er Þorfinnr jarl hausakljúfr átti.

Eftir þat fór Auðr at leita Íslands. Hon hafði á skipi tuttugu karla frjálsa. Auðr kom til Íslands ok var inn fyrsta vetr í Bjarnarhöfn með Birni, bróður sínum. Síðan nam Auðr öll Dalalönd milli Dögurðarár ok Skraumuhlaupsár. Hon bjó í Hvammi. Hon hafði bænahald í Krosshólum. Þar lét hon reisa krossa, því at hon var skírð ok vel trúuð. Með henni kómu út margir göfgir menn, þeir er herteknir höfðu verit í vestrvíking ok váru kallaðir ánauðgir.

Einn af þeim hét Vífill. Hann var ættstórr maðr ok hafði verit hertekinn fyrir vestan haf ok var kallaðr ánauðigr, áðr Auðr leysti hann. Ok er Auðr gaf bústaði skipverjum sínum, þá spurði Vífill, hví Auðr gæfi honum engan bústað sem öðrum mönnum. Auðr kvað þat eigi mundu skipta, kallaði hann þar göfgan mundu þykkja, sem hann væri. Hon gaf honum Vífilsdal, ok bjó hann þar. Hann átti þá konu, er hét -- --. Þeira synir váru þeir Þorbjörn ok Þorgeirr. Þeir váru efniligir menn ok óxu upp með föður sínum.

2. kafli - Eiríkr rauði fann Grænland.

Þorvaldr hét maðr. Hann var sonr Ásvalds Úlfssonar, Öxna-Þórissonar. Eiríkr rauði hét sonr hans. Þeir feðgar fóru af Jaðri til Íslands fyrir víga sakar ok námu land á Hornströndum ok bjuggu at Dröngum. Þar andaðist Þorvaldr.

Eiríkr fekk þá Þjóðhildar, dóttur Jörundar Úlfssonar ok Þorbjargar knarrarbringu, er þá átti Þorbjörn inn haukdælski. Réðst Eiríkr þá norðan ok ruddi land í Haukadal ok bjó á Eiríksstöðum hjá Vatnshorni.

Þá felldu þrælar Eiríks skriðu á bæ Valþjófs á Valþjófsstöðum. Eyjólfr saurr, frændi hans, drap þrælana hjá Skeiðsbrekkum upp frá Vatnshorni. Fyrir þat vá Eiríkr Eyjólf saur. Hann vá ok Hólmgöngu-Hrafn at Leikskálum. Geirsteinn ok Oddr á Jörva, frændi Eyjólfs, mæltu eftir hann.

Þá var Eiríkr gerr brott ór Haukadal. Hann nam þá Brokey ok Öxney ok bjó at Tröðum í Suðrey inn fyrsta vetr. Þá léði hann Þorgesti setstokka. Síðan fór Eiríkr í Öxney ok bjó á Eiríksstöðum. Þá heimti hann setstokkana ok náði eigi. Eiríkr sótti setstokkana á Breiðabólstað, en Þorgestr fór eftir honum. Þeir börðust skammt frá garði at Dröngum. Þar fellu tveir synir Þorgests ok nökkurir menn aðrir.

Eftir þat höfðu hvárirtveggju setu fjölmenna. Styrr veitti Eiríki ok Eyjólfr ór Svíney, Þorbjörn Vífilsson ok synir Þorbrands ór Álftafirði, en Þorgesti veittu synir Þórðar gellis ok Þorgeirr ór Hítardal, ok Áslákr ór Langadal ok Illugi, sonr hans.

Þeir Eiríkr urðu sekir á Þórsnessþingi. Hann bjó skip í Eiríksvági, en Eyjólfr leyndi honum í Dímunarvági, meðan þeir Þorgestr leituðu hans um eyjarnar. Þeir Þorbjörn ok Eyjólfr ok Styrr fylgðu Eiríki út um eyjarnar, ok skilðust þeir með inni mestu vináttu. Kveðst Eiríkr þeim skyldu verða at þvílíku trausti, ef hann mætti sér við koma ok kynni þeir hans at þurfa. Hann sagði þeim, at hann ætlaði at leita lands þess, er Gunnbjörn, sonr Úlfs kráku, sá, er hann rak vestr um haf ok hann fann Gunnbjarnarsker. Hann kveðst aftr mundu leita til vina sinna, ef hann fyndi landit.

Sigldi Eiríkr á haf undan Snæfellsjökli. Hann kom útan at jökli þeim, er heitir Bláserkr. Hann fór þaðan suðr at leita, ef þar væri byggjanda.

Hann var inn fyrsta vetr í Eiríksey nær miðri inni eystri byggð. Um várit eftir fór hann til Eiríksfjarðar ok tók sér þar bústað. Hann fór þat sumar í ina vestri óbyggð ok gaf víða örnefni. Hann var annan vetr í Eiríkshólmum við Hvarfsgnípu en it þriðja sumar fór hann allt norðr til Snæfells ok inn í Hrafnsfjörð. Þá þóttist hann kominn fyrir botn Eiríksfjarðar. Hverfr hann þá aftr ok var inn þriðja vetr í Eiríksey fyrir mynni Eiríksfjarðar.

En eftir um sumarit fór hann til Íslands ok kom í Breiðafjörð. Hann var þann vetr með Ingólfi á Hólmlátri. Um várit börðust þeir Þorgestr, ok fekk Eiríkr ósigr. Eftir þat váru þeir sættir.

Þat sumar fór Eiríkr at byggja land þat, er hann hafði fundit ok hann kallaði Grænland, því at hann kvað menn þat mjök mundu fýsa þangat, ef landit héti vel.

[Svá segir Ari Þorgilsson, at þat sumar fór hálfr þriði tögr skipa til Grænlands ór Breiðafirði og Borgarfirði, en fjórtán kómust út. Sum rak aftr, en sum týndust. Þat var fimmtán vetrum fyrr en kristni var í lög tekin á Íslandi. Eiríkr nam síðan Eiríksfjörð ok bjó í Brattahlíð.].

3. kafli - Þorbjörn Vífilsson ferr til Grænlands.

Þorgeirr Vífilsson kvángaðist ok fekk Arnóru, dóttur Einars frá Laugarbrekku, Sigmundarsonar, Ketilssonar þistils, er numit hafði Þistilsfjörð.

Önnur dóttir Einars hét Hallveig. Hennar fekk Þorbjörn Vífilsson ok tók með land á Laugarbrekku, á Hellisvöllum. Réðst Þorbjörn þangat byggðum ok gerðist göfugmenni mikit. Hann var góðr bóndi ok hafði rausnarráð. Guðríðr hét dóttir Þorbjarnar. Hon var kvenna vænst ok inn mesti skörungr í öllu athæfi sínu.

Maðr hét Ormr, er bjó at Arnarstapa. Hann átti konu, er Halldís hét. Ormr var góðr bóndi ok vinr Þorbjarnar mikill, ok var Guðríðr þar löngum at fóstri með honum.

Þorgeirr hét maðr. Hann bjó at Þorgeirsfelli. Hann var auðigr at fé ok hafði verit leysingi. Hann átti son, er Einarr hét. Hann var vænn maðr ok vel mannaðr. Hann var ok skartsmaðr mikill. Einarr var í siglingum meðal landa, ok tókst honum þat vel. Var hann jafnan sinn vetr hvárt á Íslandi eða í Nóregi.

Nú er frá því at segja eitt haust, þá er Einarr var á Íslandi, at hann fór með varning sinn út eftir Snæfellströnd ok vildi selja. Hann kemr til Arnarstapa. Ormr býðr honum þar at vera, ok þat þiggr Einarr, því at þar var vinátta við körin. Var borinn inn varningr hans í eitt útibúr. Einarr braut upp varning sinn ok sýndi Ormi ok heimamönnum ok bauð honum af at hafa slíkt er hann vildi. Ormr þá þetta ok talði Einar vera góðan fardreng ok auðnumann mikinn. En er þeir heldu á varninginum, gekk kona fyrir útibúrsdyrrin.

Einarr spurði Orm, hver væri sú in fagra kona, er þar gekk fyrir dyrrin, - "ek hefi eigi hana hér fyrr sét."

Ormr svaraði: "Þat er Guðríðr, fóstra mín, dóttir Þorbjarnar at Laugarbrekku."

Einarr mælti: "Hon mun vera kostr góðr. Eða hafa nökkurir menn til komit at biðja hennar?"

Ormr svarar: "Beðit hefir hennar víst verit, ok liggr þat eigi laust fyrir. Finnst þat á, at hon mun vera mannvönd ok svá faðir hennar."

"Svá, með því," sagði Einarr, "at hér er sú kona, er ek ætla mér at biðja, ok vilda ek, at þessa mála leitaðir þú við Þorbjörn, föður hennar, ok legðir allan hug á, at þetta mætti framgengt verða. Skal ek þér fullkomna vináttu fyrir gjalda, ef ek get táðit. Má Þorbjörn bóndi þat sjá, at okkr væri vel hentar tengðir, því at hann er sómamaðr mikill ok á staðfestu góða, en lausafé hans er mér sagt heldr á förum. En mik skortir hvárki land né lausafé ok okkr feðga, ok myndi Þorbirni verða at þessu inn mesti styrkr, ef þetta tækist."

Ormr segir: "Víst þykkjumst ek vinr þinn vera, en þó em ek eigi við mitt ráð fúss, at vit berim þetta upp, því at Þorbjörn er skapstórr ok þó metnaðarmaðr mikill."

Einarr kveðst ekki vilja annat en upp væri borit bónorðit. Ormr kvað hann ráða skyldu. Ferr Einarr suðr aftr, unz hann kemr heim.

Nökkuru síðar hafði Þorbjörn haustboð, sem hann átti vanða til, því at hann var stórmenni mikit. Kom þar Ormr frá Arnarstapa ok margir aðrir vinir Þorbjarnar.

Ormr kom at máli við Þorbjörn ok sagði, at Einarr var þar skömmu, frá Þorgeirsfelli, ok gerðist inn efniligsti maðr. Hefr Ormr nú upp bónorðit fyrir hönd Einars ok segir þat vel hent fyrir sumra hluta sakar. "Má þér, bóndi, verða at styrkr mikill fyrir fjárkosta sakar."

Þorbjörn svarar: "Eigi varði mik slíkra orða af þér, at ek mynda gifta þrælssyni dóttur mína. Ok þat finnið þér nú, at fé mitt þverr, er slíkt ráð gefið mér. Ok eigi skal hon með þér vera lengr, er þér þótti hon svá lítils gjaforðs verð."

Síðan fór Ormr heim ok hverr annarr boðsmanna til sins heimilis. Guðríðr var eftir með föður sínum ok var heima þann vetr.

En at vári hafði Þorbjörn vinaboð, ok kom þar margt manna, ok var in bezta veizla. Ok at veizlunni krafði Þorbjörn sér hljóðs ok mælti: "Hér hefi ek búit langa ævi, ok hefi ek reynt góðvilja manna við mik ok ástúð. Kalla ek vel farit hafa vár skipti. En nú tekr hagr minn at óhægjast fyrir lausafjár sakar, en hér til hefir kallat verit heldr virðingarráð. Nú vil ek fyrr búinu bregða en sæmðinni týna. Ætla ek fyrr af landi fara en ætt mína svívirða ok vitja heita Eiríks ins rauða, vinar míns, er hann hafði, þá er vit skilðum á Breiðafirði. Ætla ek nú at fara til Grænlands í sumar, ef svá ferr sem ek vilda."

Mönnum þótti mikil þessi ráðabreytni, því at Þorbjörn var vinsæll maðr, en þóttust vita, at Þorbjörn mundi svá fremi þetta upp hafa kveðit, at ekki myndi tjóa at letja hann. Gaf Þorbjörn mönnum gjafar, ok var brugðit veizlunni. Síðan fór hverr til síns heima.

Þorbjörn selr lönd sín ok kaupir sér skip, er uppi stóð í Hraunhafnarósi. Réðust til ferðar með honum þrír tigir manna. Var þar í ferð Ormr frá Arnarstapa ok kona hans ok aðrir vinir Þorbjarnar, þeir er eigi vildu við hann skilja.

Síðan létu þeir í haf, ok er þeir váru í hafi, tók af byri. Fengu þeir hafvillur, ok fórst þeim ógreitt um sumarit. Því næst kom sótt í lið þeira, ok andaðist Ormr ok Halldís, kona hans, ok helmingr liðs þeira. Sjó tók at stæra, ok þolðu menn it mesta vás ok vesölð á marga vega, en tóku þó Herjólfsnes á Grænlandi við vetr sjálfan.

Sá maðr hét Þorkell , er bjó á Herjólfsnesi. Hann var inn bezti bóndi. Hann tók við Þorbirni ok öllum skipverjum hans um vetrinn. Þorkell veitti þeim sköruliga.

4. kafli - Frá Þorbjörgu spákonu.

Í þann tíma var hallæri mikit á Grænlandi. Höfðu menn fengit lítit fang, þeir er í veiðiferðir höfðu farit, en sumir ekki aftr komnir.

Sú kona var þar í byggð, er Þorbjörg hét. Hon var spákona ok var kölluð lítilvölva. Hon hafði átt sér níu systr, ok váru allar spákonur, en hon ein var þá á lífi.

Þat var háttr Þorbjargar um vetrum, at hon fór at veizlum, ok buðu þeir menn henni mest heim, er forvitni var á at vita forlög sín eða árferð. Ok með því at Þorkell var þar mestr bóndi, þá þótti til hans koma at vita, hvé nær létta myndi óárani þessu, sem yfir stóð. Býðr Þorkell spákonunni heim, ok er henni þar vel fagnat, sem siðr var til, þá er við þess háttar konum skyldi taka. Var henni búit hásæti ok lagt undir hana hægendi. Þar skyldi í vera hænsafiðri.

En er hon kom um kveldit ok sá maðr, er móti henni var sendr, þá var hon svá búin, at hon hafði yfir sér tuglamöttul blán, ok var settr steinum allt í skaut ofan. Hon hafði á hálsi sér glertölur, lambskinnskofra svartan á höfði ok við innan kattarskinn hvít. Ok hon hafði staf í hendi, ok var á knappr. Hann var búinn með messingu ok settr steinum ofan um knappinn. Hon hafði um sik hnjóskulinda, ok var þar á skjóðupungr mikill, ok varðveitti hon þar í töfr sín, þau er hon þurfti til fróðleiks at hafa. Hon hafði á fótum kálfskinnsskúa loðna ok í þvengi langa ok á tinknappar miklir á endunum. Hon hafði á höndum sér kattskinnsglófa, ok váru hvítir innan ok loðnir.

En er hon kom inn, þótti öllum mönnum skylt at velja henni sæmiligar kveðjur. Hon tók því sem henni váru menn geðjaðir til. Tók Þorkell bóndi í hönd henni ok leiddi hana til þess sætis, sem henni var búit. Þorkell bað hana þá renna þar augum yfir hjú ok hjörð ok svá híbýli. Hon var fámálug um allt.

Borð váru upp tekin um kveldit, ok er frá því at segja, hvat spákonunni var matbúit. Henni var gerr grautr af kiðjamjólk ok matbúin hjörtu ór öllum kykvendum, þeim er þar váru til. Hon hafði messingarspón ok hníf tannskeftan, tvíhólkaðan af eiri, ok var brotinn af oddrinn.

En er borð váru upp tekin, þá gengr Þorkell bóndi fyrir Þorbjörgu ok spyrr, hversu henni þykki þar um at lítast eða hversu skapfelld henni eru þar híbýli eða hættir manna eða hversu fljótliga hon mun vís verða þess, er hann hefir spurt hana ok mönnum er mest forvitni at vita. Hon kallast ekki mundu segja fyrr en um morgininn eftir, er hon hafði áðr sofit um nóttina.

En um morgininn at áliðnum degi var henni veittr sá umbúningr, sem hon þurfti at hafa til at fremja seiðinn. Hon bað ok fá sér konur þær, er kynni fræði þat, sem til seiðsins þarf ok Varðlokur hétu. En þær konur fundust eigi. Þá var at leitat at um bæinn, ef nökkurr kynni.

Þá segir Guðríðr: "Hvárki em ek fjölkunnig né vísendakona, en þó kenndi Halldís, fóstra mín, mér á Íslandi þat kvæði, er hon kallaði Varðlokur."

Þorkell segir: "Þá ertu happfróð."

Hon segir: "Þetta er þat eitt atferli, er ek ætla í engum atbeina at vera, því at ek em kristin kona."

Þorbjörg segir: "Svá mætti verða, at þú yrðir mönnum at liði hér um, en þú værir þá kona ekki verri en áðr. En við Þorkel mun ek meta at fá þá hluti til, er hafa þarf."

Þorkell herðir nú at Guðríði, en hon kveðst gera mundu sem hann vildi. Slógu þá konur hring um hjallinn, en Þorbjörg sat á uppi. Kvað Guðríðr þá kvæðit svá fagrt ok vel, at engi þóttist heyrt hafa með fegri rödd kvæði kveðit, sá er þar var hjá.

Spákonan þakkar henni kvæðit ok kvað margar þær náttúrur nú til hafa sótt ok þykkja fagrt at heyra, er kvæðit var svá vel flutt, - "er áðr vildu við oss skiljast ok enga hlýðni oss veita. En mér eru nú margir þeir hlutir auðsýnir, er áðr var ek duldið, ok margir aðrir. En ek kann þér þat at segja, Þorkell, at hallæri þetta mun ekki haldast lengr en í vetr, ok mun batna árangr, sem várar. Sóttarfar þat, sem á hefir legit, mun ok batna vánu bráðara. En þér, Guðríðr, skal ek launa í hönd liðsinni þat, er oss hefir af þér staðit, því at þín forlög eru mér nú allglöggsæ. Þú munt gjaforð fá hér á Grænlandi, þat er sæmiligast er, þó at þér verði þat eigi til langæðar, því at vegir þínir liggja út til Íslands, ok mun þar koma frá þér bæði mikill ætt ok góð, ok yfir þínum kynkvíslum skína bjartari geislar en ek hafa megin til at geta slikt vandliga sét. Enda far þú nú heil ok vel, dóttir."

Síðan gengu menn at vísendakonunni, ok frétti þá hverr þess, er mest forvitni var á at vita. Hon var ok góð af frásögnum. Gekk þat ok lítt í tauma, er hon sagði. Þessu næst var komit eftir henni af öðrum bæ. Fór hon þá þangat. Þá var sent eftir Þorbirni, því at hann vildi eigi heima vera, meðan slík hindrvitni var framið.

Veðrátta batnaði skjótt, sem Þorbjörg hafði sagt. Býr Þorbjörn skip sitt ok ferr þar til, er hann kemr í Brattahlíð. Eiríkr tekr vel við honum með blíðu ok kvað þat vel, er hann var þar kominn. Var Þorbjörn með honum um vetrinn ok skuldalið hans, en þeir vistuðu háseta með bóndum. Eftir um várit gaf Eiríkr Þorbirni land á Stokkanesi, ok var þar gerr sæmiligr bær, ok bjó hann þar síðan.

5. kafli - Leifr inn heppni fann Vínland.

Eiríkr átti þá konu, er Þjóðhildr hét, ok við henni tvá sonu. Hét annarr Þorsteinn, en annarr Leifr. Þeir váru báðir efniligir menn. Var Þorsteinn heima með föður sínum, ok var eigi sá maðr á Grænlandi, er jafnmannvænn þótti sem hann. Leifr hafði siglt til Nóregs ok var með Óláfi konungi Tryggvasyni.

En er Leifr sigldi af Grænlandi um sumarit, urðu þeir sæhafa til Suðreyja. Þaðan byrjaði þeim seint, ok dvölðust þeir þar lengi um sumarit.

Leifr lagði þokka á konu þá, er Þórgunna hét. Hon var kona ættstór, ok skilði Leifr, at hon mundi vera margkunnig.

En er Leifr bjóst brott, beiddist Þórgunna at fara með honum. Leifr spurði, hvárt þat væri nökkut vili frænda hennar. Hon kveðst þat ekki hirða.

Leifr kveðst eigi þat kunna at sjá at sínu ráði at gera hertekna svá stórættaða konu í ókunnu landi, - "en vér liðfáir."

Þórgunna mælti: "Eigi er víst, at þér þykki því betr ráðit."

"Á þat mun ek þó hætta," sagði Leifr.

"Þá segi ek þér," sagði Þórgunna, "at ek mun fara kona eigi ein saman, ok em ek með barni. Segi ek þat af þínum völdum. Get ek, at þat muni vera sveinbarn, þá er fæðist. En þóttú vilir engan gaum at gefa, þá mun ek upp fæða sveininn ok þér senda til Grænlands, þegar fara má með öðrum mönnum. En ek get, at þér verði at þvílíkum nytjum sonareignin sem nú verðr skilnaðr okkarr til. En koma ætla ek mér til Grænlands, áðr lýkr."

Leifr gaf henni fingrgull ok vaðmálsmöttul grænlenzkan ok tannbelti. Þessi sveinn kom til Grænlands ok nefndist Þorgils. Leifr tók við honum at faðerni. Ok er þat sumra manna sögn, at þessi Þorgils hafi komit til Íslands fyrir Fróðárundr um sumarit. En sjá Þorgils var síðan á Grænlandi, ok þótti þar enn eigi kynjalaust um hann verða, áðr lauk.

Þeir Leifr sigldu brott ór Suðreyjum ok tóku Nóreg um haustit. Fór Leifr til hirðar Óláfs konungs Tryggvasonar. Lagði konungr á hann góða virðing ok þóttist sjá, at hann mundi vera vel menntr maðr.

Eitt sinn kom konungr at máli við Leif ok sagði: "Ætlar þú til Grænlands í sumar?"

"Þat ætla ek," sagði Leifr, "ef þat er yðvarr vili."

Konungr svarar: "Ek get, at þat muni vel vera, ok skaltu þangat fara með erendum mínum, at boða þar kristni."

Leifr kvað hann ráða skyldu, en kveðst hyggja, at þat erendi myndi torflutt á Grænlandi.

Konungr kveðst eigi þann mann sjá, er betr væri til fallinn en hann, - "ok muntu giftu til bera."

"Þat mun því at eins," segir Leifr, "ef ek nýt yðvar við."

Lætr Leifr í haf ok er lengi úti ok hitti á lönd þau, er hann vissi áðr enga ván til. Váru þar hveitiakrar sjálfsánir ok vínviðr vaxinn. Þar váru þau tré, er mösurr heita, ok höfðu þeir af þessu öllu nökkur merki, sum tré svá mikil, at í hús váru lögð.

Leifr fann menn á skipflaki ok flutti heim með sér. Sýndi hann í því ina mestu stórmennsku ok drengskap sem mörgu öðru, er hann kom kristni á landit, ok var jafnan síðan kallaðr Leifr inn heppni.

Leifr tók land í Eiríksfirði ok fór heim síðan í Brattahlíð. Tóku þar allir menn vel við honum. Hann boðaði brátt kristni um landit ok almenniliga trú ok sýndi mönnum orðsending Óláfs konungs Tryggvasonar ok sagði, hversu mörg ágæti ok mikil dýrð fylgði þessum sið.

Eiríkr tók því máli seint, at láta sið sinn, en Þjóðhildr gekk skjótt undir ok lét gera kirkju eigi allnær húsunum. Þat hús var kallat Þjóðhildarkirkja. Hafði hon þar fram bænir sínar ok þeir menn, sem við kristni tóku. Þjóðhildr vildi ekki samræði við Eirík, síðan hon tók trú, en honum var þat mjök móti skapi.

Á því gerðist orð mikit, at menn myndi leita lands þess, er Leifr hafði fundit. Var þar formaðr at Þorsteinn Eiríksson, fróðr maðr ok vinsæll. Eiríkr var ok til beðinn, ok trúðu menn hans gæfu framast ok forsjá. Hann var lengi fyrir, en kvað eigi nei við, er vinir hans báðu hann til, bjuggu síðan skip þat, er Þorbjörn hafði út haft, ok váru til ráðnir tuttugu menn, ok höfðu lítit fé, eigi meir en vápn ok vistir.

Þann myrgin, er Eiríkr reið heiman, tók hann einn kistil, ok var þar í gull ok silfr. Fal hann þat ok fór síðan leiðar sinnar, ok bar svá til, at hann fell af baki, ok brotna rifin í síðunni, en lesti höndina í axlarliðnum. Af þeim atburð sagði hann Þjóðhildi, konu sinni, at hon tæki féit á brott, lézt þess hafa at goldit, er hann hafði féit fólgit.

Síðan sigldu þeir út ór Eiríksfirði með gleði mikilli. Þótti þeim allvænt um sitt efni. Þá velkði úti lengi í hafi, ok kómu þeir ekki á þær slóðir, sem þeir vildu. Þeir kómu í sýn við Ísland, ok svá höfðu þeir fugl af Írlandi. Rak þá skip þeira um haf innan, fóru aftr um haustit ok váru allmjök væstir ok þrekaðir, koma við vetr sjálfan á Eiríksfjörð.

Þá mælti Eiríkr: "Kátari sigldum vér í sumar út ór firðinum en nú erum vér, ok eru nú þó enn mörg góð at."

Þorsteinn svarar: "Þat er nú höfðingligt bragð at sjá nökkut gott ráð fyrir þeim mönnum öllum, sem hér eru nú ráðstafalausir, ok fá þeim vist í vetr."

Eiríkr svarar: "Þat er jafnan satt, sem mælt er, at eigi veit, fyrr en svarat er, ok svá mun hér fara. Skal nú hafa ráð þín um þetta."

Fóru nú allir þeir, er eigi höfðu aðrar vistir, með þeim feðgum. Síðan fóru þeir heim í Brattahlíð ok váru þar um vetrinn.

6. kafli - Frá Þorsteini Eiríkssyni.

Nú er frá því at segja, at Þorsteinn Eiríksson vakði bónorð við Guðríði, ok var því máli vel svarat bæði af henni ok af föður hennar. Er þetta at ráði gert. Þorsteinn gengr at eiga Guðríði, ok var þetta brúðkaup í Brattahlíð um haustit. Fór sjá veizla vel fram, ok var allfjölmennt.

Þorsteinn átti bú í Vestribyggð á bæ þeim, er heitir í Lýsufirði. En sá maðr átti þar helming í búi, er Þorsteinn hét. Sigríðr hét kona hans. Fór Þorsteinn í Lýsufjörð um haustit til nafna síns ok þau Guðríðr bæði. Var þar við þeim vel tekit. Váru þau þar um vetrinn.

Þat gerðist til tíðenda, at sótt kom í bæ þeira, er lítit var af vetri. Garðarr hét þar verkstjóri. Hann var ekki vinsæll maðr. Hann tók fyrst sótt ok andaðist. Síðan var skammt at bíða, at hverr lézt at öðrum.

Þá tók sótt Þorsteinn Eiríksson ok Sigríðr, kona Þorsteins, nafna hans. Ok eitt kveld fýstist Sigríðr at ganga til náðahúss, er stóð í gegnt útidurum. Guðríðr fylgði henni, ok horfðu þær móti útidurunum. Þá kvað hon við hátt, Sigríðr.

Guðríðr mælti: "Vit höfum óvarliga farit, ok áttu engan stað við, at kalt komi á þik, ok förum vit heim sem skjótast."

Sigríðr svarar: "Eigi er fært at svá búnu. Hér er nú liðit þat allt it dauða fyrir durunum ok Þorsteinn, bóndi þinn, ok þar kenni ek mik. Ok er slíkt hörmung at sjá."

Ok er þetta leið af, mælti hon: "Förum vit nú, Guðríðr. Nú sé ek ekki liðit."

Var þá Þorsteinn horfinn. Henni þótti hann áðr haft hafa svipu í hendi ok vilja berja liðit.

Síðan gengu þær inn, ok áðr morginn kæmi, þá var hon látin, ok var ger kista at líkinu.

Ok þenna sama dag ætluðu menn at róa, ok leiddi Þorsteinn þá til vara, ok í annan lit fór hann at sjá veiðiskap þeira. Þá sendi Þorsteinn Eiríksson nafna sínum orð, at hann kæmi til hans, ok sagði svá, at þar væri varla kyrrt ok húsfreyja vildi færast á fætr ok vildi undir klæðin hjá honum. Ok er hann kom inn, var hon komin upp á rekkjustokkinn. Þá tók hann hana höndum ok lagði bolöxi fyrir brjóst henni.

Þorsteinn Eiríksson andaðist nær dagsetri. Þorsteinn bóndi bað Guðríði leggjast niðr ok sofa, en hann kveðst vaka mundu um nóttina yfir líkinu. Hon gerir svá.

Ok er skammt leið á nóttina, settist Þorsteinn Eiríksson upp ok mælti, kveðst vilja, at Guðríðr væri þangat kölluð, ok kveðst vilja tala við hana: "Guð vill, at þessi stund sé mér gefin til leyfis ok umbótar míns ráðs."

Þorsteinn bóndi gengr á fund Guðríðar ok vakði hana, biðr hana signa sik ok biðja sér guð hjálpar ok segir, hvat Þorsteinn Eiríksson hafði talat við hann, - "ok hann vill finna þik. Verðr þú ráð fyrir at sjá, hvat þú vill upp taka, því at ek kann hér um hvárkis at fýsa."

Hon svaraði: "Vera kann, at þetta sé ætlat til nökkurra þeira hluta, er síðan sé í minni hafðir, þessi inn undarligi hlutr, en ek vænti, at guðs gæzla mun yfir mér standa. Mun ek ok á hætta með guðs miskunn at fara til móts við hann ok vita, hvat hann vill tala, því at ek mun eigi forðast mega, ef mér skal mein at verða. Vil ek síðr, at hann gangi víðara. En mik grunar, at þat mun á liggja."

Nú fór Guðríðr ok hittir Þorstein. Sýndist henni sem hann felldi tár. Hann mælti í eyra henni nökkur orð hljótt, svá at hon ein vissi, en þat mælti hann, svá at allir heyrðu, at þeir menn væri sælir, er trúna heldu, ok henni fylgði öll hjálp ok miskunn, ok sagði þó, at margir heldi hana illa. "Er þat engi háttr, sem hér hefir verit á Grænlandi, síðan kristni kom hér, at setja menn niðr í óvígða mold við litla yfirsöngva. Vil ek mik láta flytja til kirkju ok aðra þá menn, sem hér hafa andazt, en Garðar vil ek brenna láta á báli sem skjótast, því at hann veldr öllum aftrgöngum þeim, sem hér hafa verit í vetr." Hann sagði henni ok um sína hagi ok kvað hennar forlög mikil mundu verða, en bað hana varast at giftast grænlenzkum mönnum, bað, at hon legði fé þeira til kirkju ok sumt fátækum mönnum. Ok þá hné hann aftr öðru sinni.

Sá hafði háttr verit á Grænlandi, síðan kristni kom þangat, at menn váru grafnir á bæjum, þar sem önduðust, í óvígðri moldu. Skyldi setja staur upp af brjósti inum dauða, en síðan, er kennimenn kómu til, þá skyldi upp kippa staurinum ok hella þar í vígðu vatni ok veita þar yfirsöngva, þótt þat væri miklu síðar.

Lík þeira Þorsteins váru færð til kirkju í Eiríksfjörð ok veittir þar yfirsöngvar af kennimönnum. Tók Eiríkr við Guðríði ok var henni í föður stað.

Litlu síðar andaðist Þorbjörn. Bar þá fé allt undir Guðríði. Tók Eiríkr hana til sín ok sá vel um hennar kost.

7. kafli - Þorfinnr karlsefni fær Guðríðar.

Þórðr hét maðr, er bjó at Höfða á Höfðaströnd. Hann átti Þorgerði, dóttur Þóris hímu ok Friðgerðar, dóttur Kjarvals Írakonungs. Þórðr var sonr Bjarnar byrðusmjörs Hróaldssonar hryggs, Áslákssonar, Bjarnarsonar járnsíðu, Ragnarssonar loðbrókar. Þau áttu son, er Snorri hét. Hann átti Þórhildi rjúpu, dóttur Þórðar gellis. Þeira sonr var Þórðr hesthöfði. Þorfinnr karlsefni hét sonr Þórðar. Móðir Þorfinns hét Þórunn. Þorfinnr var í kaupferðum ok þótti góðr fardrengr.

Eitt sumar býr Karlsefni skip sitt ok ætlar til Grænlands. Snorri Þorbrandsson ferr með honum, ór Álftafirði, ok váru fjórir tigir manna á skipi.

Maðr hét Bjarni Grímólfsson, breiðfirzkr at ætt. Annarr hét Þórhallr Gamlason, austfirzkr maðr. Þeir bjuggu it sama sumar skip sitt ok ætluðu til Grænlands. Þeir váru ok fjórir tigir manna á skipi.

Láta þeir Karlsefni í haf þessum tveim skipum, þegar þeir váru búnir. Ekki er um þat getit, hversu langa útivist þeir höfðu, en frá því er at segja, at bæði þessi skip kómu á Eríksfjörð um haustit.

Eiríkr reið til skips ok aðrir landsmenn. Tókst með þeim greiðlig kaupstefna. Buðu stýrimenn Eiríki at hafa slíkt af varningi sem hann vildi. En Eiríkr sýnir þeim stórmennsku af sér í móti, því at hann bauð þessum tveim skipshöfnum til sín heim um vetrinn í Brattahlíð. Þetta þágu kaupmenn ok þökkuðu honum. Síðan var fluttr heim varningr þeira í Brattahlíð. Skorti þar eigi útibú stór til at varðveita í varning þeira. Skorti þar ekki margt þat, er hafa þurfti, ok líkaði kaupmönnum vel um vetrinn.

En er dró at jólum, tók Eiríkr fæð mikla ok var óglaðari en hann átti vana til.

Eitt sinn kom Karlsefni at máli við Eirík ok mælti: "Er þér þungt, Eiríkr bóndi? Menn þykkjast finna, at þú ert óglaðari en þú átt vana til. Þú hefir veitt oss með inni mestu rausn, ok erum vér skyldir til at launa þér slíku góðu sem vér höfum föng á. Nú segðu, hvat ógleði þinni veldr."

Eiríkr svarar: "Þér þiggið vel ok góðmannliga. Nú leikr mér þat eigi í hug, at á yðr verði hallat um vár skipti. Hitt er heldr, at mér þykkir uggligt, þá er þér komið annars staðar, at þat flytist, at þér hafið engi jól verri haft en þessi, er nú koma ok Eiríkr inn rauði veitti yðr í Brattahlíð á Grænlandi."

"Þat mun eigi svá fara, bóndi," segir Karlsefni. Vér höfum á skipi váru bæði malt ok korn, hafið þar af slíkt er þér vilið ok gerið veizlu svá stórmannliga sem yðr líkar fyrir því."

Þetta þiggr Eiríkr, ok var þá búit til jólaveizlu, ok var hon in sæmiligsta, svá at menn þóttust trautt þvílíka rausn sét hafa í fátæku landi.

Ok eftir jólin vekr Karlsefni bónorð fyrir Eiríki um Guðríði, því at honum leizt sem hann mundi forræði á hafa. Eiríkr svaraði vel ok segir, at hon mun sínum forlögum verða at fylgja, ok kveðst góða eina frétt af honum hafa. Ok lauk svá, at Þorfinnr festi Guðríði, ok var þá aukin veizlan ok drukkit brullaup þeira, ok váru þau í Brattahlíð um vetrinn.

8. kafli - Landaleit þeira Karlefnis.

Í Brattahlíð hófust miklar umræður, at menn skyldi leita Vínlands ins góða, ok var sagt, at þangat myndi vera at vitja góðra landkosta. Ok þar kom, at Karlsefni ok Snorri bjuggu skip sitt at leita landsins um várit. Til þeirar ferðar réðust þeir Bjarni ok Þórhallr með skip sitt ok þat föruneyti, er þeim hafði fylgt.

Maðr hét Þorvarðr. Hann átti Freydísi, dóttur Eiríks rauða, laungetna. Hann fór ok með þeim ok Þorvaldr, sonr Eiríks, ok Þórhallr, er kallaðr var veiðimaðr. Hann hafði lengi verit með Eiríki, veiðimaðr hans um sumrum, en bryti um vetrum. Hann var mikill maðr ok sterkr ok svartr ok þursligr, hljóðlyndr ok illorðr, þat er hann mælti, ok eggjaði jafnan Eirík ins verra. Hann var illa kristinn. Honum var víða kunnigt í óbyggðum. Hann var á skipi með Þorvarði ok Þorvaldi. Þeir höfðu þat skip, er Þorbjörn hafði út haft.

Þeir höfðu alls fjóra tigu manna ok hundrað, er þeir sigldu til Vestribyggðar ok þaðan til Bjarneyjar. Þaðan sigldu þeir tvau dægr suðr. Þá sá þeir land ok skutu báti ok könnuðu landit, fundu þar hellur stórar ok margar tólf álna víðar. Fjölði var þar melrakka. Þeir gáfu þar nafn ok kölluðu Helluland.

Þaðan sildu þeir tvau dægr, ok brá þá landsuðrs ór suðri, ok fundu land skógvaxit ok mörg dýr á. Ey lá þar undan í landsuðr. Þar drápu þeir einn björn ok kölluðu þar síðan Bjarney, en landit Markland.

Þaðan silgdu þeir suðr með landinu langa stund ok kómu at nesi einu. Lá landit á stjórn. Váru þar strandir langar ok sandar. Þeir reru til lands ok fundu þar á nesinu kjöl af skipi ok kölluðu þar Kjalarnes. Þeir kölluðu ok strandirnar Furðustrandir, því at langt var með at sigla. Þá gerðist landit vágskorit. Þeir heldu skipunum í einn vág.

Óláfr konungr Tryggvason hafði gefit Leifi tvá menn skozka. Hét karlmaðrinn Haki, en konan Hekja. Þau váru dýrum skjótari. Þessir menn váru á skipi með Karlsefni.

En er þeir höfðu siglt fyrir Furðustrandir, þá létu þeir ina skozku menn á land ok báðu þau hlaupa suðr á landit at leita landskosta ok koma aftr, áðr þrjú dægr væru liðin.

Þau höfðu þat klæði, er þau kölluðu kjafal. Þat var svá gert, at höttr var á upp ok opit at hliðunum ok engar ermar á ok kneppt saman milli fóta með knappi ok nezlu, en ber váru þau annars staðar.

Þeir biðuðu þar þá stund. En er þau kómu aftr, hafði annat í hendi vínbejaköngul, en annat hveitiax sjálfsáit. Gengu þau á skip út, ok silgdu þeir síðan leiðar sinnar.

Þeir silgdu inn á fjörð einn. Þar lá ein ey fyrir útan. Þar um váru straumar miklir. Því kölluðu þeir hana Straumey. Svá var mörg æðr í eynni, at varla mátti ganga fyrir eggjum. Þeir kölluðu þar Straumfjörð.

Þeir báru þar farm af skipum sínum ok bjuggust þar um. Þeir höfðu með sér alls konar fénað. Þar var fagrt landsleg. Þeir gáðu einskis útan at kanna landit. Þeir váru þar um vetrinn, ok var ekki fyrir unnit um sumarit. Tókust af veiðarnar, ok gerðist illt til matar.

Þá hvarf brott Þórhallr veiðimaðr. Þeir höfðu áðr heitit á guð til matar, ok varð eigi við svá skjótt sem sem þeir þóttust þurfa. Þeir leituðu Þórhalls um þrjú dægr ok fundu hann á hamargnípu einni. Hann lá þar ok horfði í loft upp ok gapði bæði munni ok nösum ok þulði nökkut. Þeir spurðu, hví hann var þar kominn. Hann kvað þá engu þat varða. Þeir báðu hann fara heim með sér, ok hann gerði svá.

Litlu síðar kom þar hvalr, ok fóru þeir til ok skáru, ok kenndi engi maðr, hvat hvala var. Ok er matsveinar suðu, þá átu þeir, ok varð öllum illt af.

Þá mælti Þórhallr: "Drjúgari varð inn rauðskeggjaði nú en Kristr yðvarr. Hefi ek þetta nú fyrir skáldskap minn, er ek orta um Þór, fulltrúann. Sjaldan hefir hann mér brugðizt."

Ok er menn vissu þetta, báru þeir hvalinn allan á kaf ok skutu sínu máli til guðs. Batnaði þá veðrátta, ok gaf þeim útróðra, ok skorti þá síðan eigi föng, því at þá var dýraveiðr á landinu, en eggver í eynni, en fiski ór sjónum.

9. kafli - Frá Þórhalli veiðimanni.

Svá er sagt, at Þórhallr veiðimaðr vill fara norðr fyrir Furðustrandir ok fyrir Kjalarnes at leita Vínlands, en Karlsefni vill fara suðr fyrir landit. Býst Þórhallr út undir eynni, ok verða þeir eigi fleiri saman en níu menn, en allt annat lið fór með Karlsefni. En er Þórhallr bar vatn á skip sitt ok drakk, þá kvað hann vísu:

Hafa kváðu mik meiðar
malmþings, es komk hingat,
mér samir láð fyr lýðum
lasta, drykk inn bazta.
Bílds hattar verðr byttu
beiði-Týr at reiða.
Heldr's svát krýpk at keldu.
Komat vín á grön mína.

Ok er þeir váru búnir, undu þeir upp segl. Þá kvað Þórhallr:

Förum aftr, þar es órir
eru, sandhimins, landar,
látum kenni-Val kanna
knarrar skeið in breiðu,
meðan bilstyggvir byggva
bellendr ok hval vella
Laufa veðrs, þeirs leyfa
lönd, á Furðuströndum.

Síðan sigldu þeir norðr fyrir Furðustrandir ok Kjalarnes ok vildu beita vestr fyrir. Þá kom móti þeim vestanveðr, ok rak þá upp á Írlandi, ok váru þeir þar barðir ok þjáðir, ok lét Þórhallr þar líf sitt, eftir því sem kaupmenn hafa sagt.

10. kafli - Karlsefni dvalðist á Vínlandi.

Nú er at segja af Karlsefni, at hann fór suðr fyrir landit ok Snorri ok Bjarni með sínu fólki. Þeir fóru lengi ok allt þar til, er þeir kómu at á einni, er fell af landi ofan ok í vatn eitt til sjóvar. Eyrar váru þar miklar, ok mátti eigi komast inn í ána útan at háflæðum.

Þeir Karlsefni silgdu í ósinn ok kölluðu í Hópi. Þeir fundu þar á landi sjálfsána hveitiakra, þar sem lægðir váru, en vínvið allt þar, sem holta vissi. Hverr lækr var þar fullr af fiskum. Þeir gerðu grafar, þar sem mættist landit ok flóðit gekk ofast, ok þá er út fell sjórinn, váru helgir fiskar í gröfunum. Þar var mikill fjölði dýra á skóginum með öllu móti. Þeir váru þar hálfan mánuð ok skemmtuðu sér ok urðu við ekki varir. Fé sitt höfðu þeir með sér.

Ok einn morgin snemma, er þeir lituðust um, sá þeir mikinn fjölða húðkeipa, ok var veift trjám á skipunum, ok lét því líkast sem í hálmþúst, ok var veift sólarsinnis.

Þá mælti Karlsefni: "Hvað mun þetta hafa at teikna?"

Snorri Þorbrandsson svaraði honum: "Vera kann, at þetta sé friðarmark, ok tökum skjöld hvítan ok berum at móti."

Ok svá gerðu þeir. Þá reru þeir í mót ok undruðust þá, sem fyrir váru, ok gengu á land upp. Þeir váru svartir menn ok illiligir ok höfðu illt hár á höfði. Þeir váru mjök eygðir ok breiðir í kinnum. Dvölðust þeir of stund ok undruðust þá, sem fyrir váru, ok reru síðan brott ok suðr fyrir nesit.

Þeir Karlsefni höfðu gert búðir sínar upp frá vatninu, ok váru sumir skálarnir nær vatninu, en sumir firr. Nú váru þeir þar þann vetr. Þar kom enginn snjór, ok allt gekk fé þeira sjálfala fram.

11. kafli - Bardagi við Skrælinga.

En er vára tók, sá þeir einn morgin snemma, at fjölði húðkeipa reri sunnan fyrir nesit, svá margt sem kolum væri sáit fyrir Hópit. Var þá ok veift af hverju skipi trjánum.

Þeir Karlsefni brugðu þá skjöldum upp, ok er þeir fundust, tóku þeir kaupstefnu sín á milli, ok vildi þat fólk helzt hafa rautt skrúð. Þeir höfðu móti at gefa skinnavöru ok algrá skinn. Þeir vildu ok kaupa sverð ok spjót, en þat bönnuðu þeir Karlsefni ok Snorri. Þeir Skrælingar tóku spannarlangt rautt skrúð fyrir ófölvan belg ok bundu um höfuð sér. Gekk svá kaupstefna þeira um hríð. Þá tók at fættast skrúðit með þeim Karlsefni, ok skáru þeir þá svá smátt í sundr, at eigi var breiðara en þvers fingrar, ok gáfu Skrælingar þó jafnmikit fyrir sem áðr eða meira.

Þat bar til, at griðungr hljóp ór skógi, er þeir Karlsefni áttu, ok gellr hátt. Þetta fælast Skrælingar ok hlaupa út á keipana ok reru síðan suðr fyrir landit. Verðr þá ekki vart við þá þrjár vikur í samt.

En er sjá stund var liðin, sjá þeir fara sunnan mikinn fjölða Skrælingaskipa, svá sem straumr stæði. Var þá trjánum öllum veift andsælis, ok ýla upp allir mjök hátt. Þá tóku þeir Karlsefni rauðan skjöld ok báru at móti.

Skrælingar hlupu af skipum, ok síðan gengu þeir saman ok börðust. Varð þar skothríð hörð, því at Skrælingar höfðu valslöngur.

Þat sá þeir Karlsefni, at Skrælingar færðu upp á stöng knött stundar mikinn, því nær til at jafna sem sauðarvömb, ok helzt blán at lit, ok fleygðu af stönginni upp á landit yfir lið þeira Karlsefnis, ok lét illiliga við, þar sem niðr kom.

Við þetta sló ótta miklum á Karlsefni ok allt lið hans, svá at þá fýsti einskis annars en flýja ok halda undan upp með ánni, því at þeim þótti lið Skrælinga drífa at sér öllum megin, ok létta eigi fyrr en þeir koma til hamra nökkurra ok veittu þar viðtöku harða.

Freydís kom út ok sá, at þeir Karlsefni heldu undan, ok kallaði: "Hví rennið þér undan þessum auvirðismönnum, svá gildir menn sem þér eruð, er mér þætti sem þér mættið drepa niðr svá sem búfé? Ok ef ek hefða vápn, þætti mér sem ek skylda betr berjast en einnhverr yðvar."

Þeir gáfu engan gaum hennar orðum. Freydís vildi fylgja þeim ok varð seinni, því at hon var eigi heil. Gekk hon þó eftir þeim í skóginn, en Skrælingar sækja at henni. Hon fann fyrir sér mann dauðan. Þar var Þorbrandr Snorrason, ok stóð hellusteinn í höfði honum. Sverðit lá bert í hjá honum. Tók hon þat upp ok býst at verja sik. Þá kómu Skrælingar at henni. Hon dró þá út brjóstit undan klæðunum ok slettir á beru sverðinu. Við þetta óttast Skrælingar ok hljópu undan á skip sín ok reru í brott. Þeir Karlsefni finna hana ok lofa happ hennar.

Tveir menn fellu af þeim Karlsefni, en fjölði af þeim Skrælingum. Urðu þeir Karlsefni ofrliði bornir ok fóru nú heim eftir þetta til búða sinna ok bundu sár sín ok íhuga, hvat fjölmenni þat mundi verit hafa, er at þeim sótti af landinu ofan. Sýnist þeim nú sem þat eina mun liðit verit hafa, er af skipunum kom, en hitt fólkit mun verit hafa sjónhverfingar.

Þeir Skrælingar fundu ok mann dauðan, ok lá öx í hjá. Einn þeira tók upp öxina ok höggr með tré ok þá hverr at öðrum, ok þótti þeim vera gersimi ok bíta vel. Síðan tók einn ok hjó í stein, svá at brotnaði öxin, ok þá þótti þeim engu nýt, er eigi stóðst grjótit, ok köstuðu niðr.

Þeir Karlsefni þóttust nú sjá, þótt þar væri landskostir góðir, at þar myndi jafnan ótti og ófriðr á liggja af þeim, er fyrir bjuggu.

Síðan bjuggust þeir á brottu ok ætluðu til síns lands ok sigldu norðr fyrir landit ok fundu fimm Skrælinga í skinnhjúpum, sofnaða, nær sjó. Þeir höfðu með sér stokka ok í dýramerg, dreyra blandinn. Þóttust þeir Karlsefni þat skilja, at þessir menn myndi hafa verit gervir brott af landinu. Þeir drápu þá. Síðan fundu þeir Karlsefni nes eitt ok á fjölða dýra. Var nesit at sjá sem mykiskán væri, af því at dýrin lágu þar um nætrnar.

Nú koma þeir Karlsefni aftr í Straumfjörð, ok váru þar fyrir alls gnóttir þess, er þeir þurftu at hafa.

Þat er sumra manna sögn, at þau Bjarni ok Guðríðr hafi þar eftir verit ok tíu tigir manna með þeim ok hafi eigi farit lengra, en þeir Karlsefni ok Snorri hafi suðr farit ok fjórir tigir manna með þeim ok hafi eigi lengr verit í Hópi en vart tvá mánuði ok hafi sama sumar aftr komit.

Karlsefni fór þá einu skipi at leita Þórhalls veiðimanns, en annat liðit var eftir, ok fóru þeir norðr fyrir Kjalarnes, ok berr þá fyrir vestan fram, ok var landit á bakborða þeim. Þar váru þá eyðimerkr einar allt at sjá fyrir þeim ok nær hvergi rjóðr í. Ok er þeir höfðu lengi farit, fellr á af landi ofan ór austri ok í vestr. Þeir lögðu inn í árósinn ok lágu við inn syðra bakkann.

12. kafli - Brottför af Vínlandi.

Þat var einn morgin, er þeir Karlsefni sá fyrir ofan rjóðrit flekk nökkurn, sem glitraði við þeim, ok æpðu þeir á þat. Þat hrærðist, ok var þat einfætingr ok skauzt ofan á þann árbakkann, sem þeir lágu við. Þorvaldr Eiríksson rauða sat við stýri, ok skaut einfætingr ör í smáþarma honum.

Þorvaldr dró út örina ok mælti: "Feitt er um ístruna. Gott land höfum vér fengit kostum, en þó megum vér varla njóta." Þorvaldr dó af sári þessu litlu síðar.

Þá hleypr einfætingr á braut ok suðr aftr. Þeir Karlsefni fóru eftir honum ok sá hann stundum. Þat sá þeir síðast til hans, at hann hljóp á vág nökkurn. Þá hurfu þeir Karlsefni aftr. Þá kvað einn maðr kviðling þenna:

Eltu seggir,
allsatt vas þat,
einn einfæting
ofan til strandar,
en kynligr maðr
kostaði rásar
hart of stopir.
Heyr, Karlsefni.

Þeir fóru þá í brott ok norðr aftr ok þóttust sjá Einfætingaland. Vildu þeir þá eigi hætta liði sínu lengra. Þeir ætluðu öll ein fjöll, þau, er í Hópi váru, ok þessi, er nú fundu þeir, ok þat stæðist mjök svá á ok væri jafnlangt ór Straumfirði beggja vegna.

Inn þriðja vetr váru þeir í Straumfirði. Gengu menn þá mjök í sveitir, ok varð þeim til um konur, ok vildu þeir, er ókvæntir váru, sækja til í hendr þeim, sem kvæntir váru, ok stóð af því in mesta óró. Þar kom til it fyrsta haust Snorri, sonr Karlsefnis, ok var hann þá þrévetr, er þeir fóru brott.

Þá er þeir silgdu af Vínlandi, tóku þeir suðræn veðr ok hittu þá Markland ok fundu þar Skrælinga fimm, ok var einn skeggjaðr, konur váru tvær ok börn tvau. Tóku þeir Karlsefni sveinana, en hinir kómust undan, ok sukku þeir Skrælingar í jörð niðr. Sveina þessa tvá höfðu þeir með sér. Þeir kenndu þeim mál, ok váru skírðir. Þeir nefndu móður sína Vethildi ok föður Óvægi. Þeir sögðu, at konungar stjórnuðu Skrælingum, ok hét annarr þeira Avaldamon, en annarr Avaldidida. Þeir kváðu þar engin hús. Lágu menn þar í hellum eða holum. Þeir sögðu þar liggja land öðrum megin gagnvart sínu landi, er þeir menn byggðu, er váru í hvítum klæðum ok báru stangir fyrir sér, ok váru festar við flíkr ok æpðu hátt, ok ætla menn, at þat hafi verit Hvítramannaland eða Írland it mikla.

Nú kómu þeir til Grænlands ok eru með Eiríki rauða um vetrinn.

13. kafli - Ævilok Bjarna Grímólfssonar.

Þá Bjarna Grímólfsson bar í Írlandshaf ok kómu í maðksjó, ok sökk drjúgum skipit undir þeim. Þeir höfðu bát þann, er bræddr var með seltjöru, því at þar fær eigi sjómaðkr á. Þeir gengu í bátinn, ok sá þeir þá, at þeim mátti hann eigi öllum vinnast.

Þá mælti Bjarni: "Af því at bátrinn tekr eigi meira en helming manna várra, þá er þat mitt ráð, at menn sé hlutaðir í bátinn, því at þetta skal ekki fara at mannvirðingu."

Þetta þótti öllum svá drengiliga boðit, at engi vildi móti mæla. Gerðu þeir svá, at þeir hlutuðu mennina, ok hlaut Bjarni at fara í bátinn ok helmingr manna með honum, því at bátrinn tók ekki meira.

En er þeir váru komnir í bátinn, þá mælti einn íslenzkr maðr, er þá var í skipinu ok Bjarna hafði fylgt af Íslandi: "Ætlar þú, Bjarni, hér at skiljast við mik?"

Bjarni svaraði: "Svá verðr nú at vera."

Hann svaraði: "Öðru hézt þú föður mínum, þá er ek fór af Íslandi með þér, en skiljast svá við mik, þá er þú sagðir, at eitt skyldi ganga yfir okkr báða."

Bjarni svaraði: "Eigi skal ok svá vera. Gakk þú hingat í bátinn, en ek mun upp fara í skipit, því at ek sé, at þú ert svá fúss til fjörsins."

Gekk Bjarni þá upp í skipit, en þessi maðr í bátinn, ok fóru þeir síðan leiðar sinnar, til þess er þeir kómu til Dyflinnar í Írlandi, ok sögðu þar þessa sögu.

En þat er flestra manna ætlan, at Bjarni ok þeir menn, sem í skipinu váru með honum, hafi látizt í maðksjónum, því at ekki spurðist til þeira síðan.

14. kafli - Karlsefni ok Guðríðr fara til Íslands.

Annat sumar eftir fór Karlsefni til Íslands ok Guðríðr með honum ok fór heim í Reynines. Móður hans þótti sem hann hefði lítt til kostar tekit, ok var hon eigi heima inn fyrsta vetr. En er hon reyndi, at Guðríðr var kvenskörungr mikill, fór hon heim, ok váru samfarar þeira góðar.

Dóttir Snorra Karlsefnissonar var Hallfríðr, móðir Þorláks byskups Runólfssonar. Þau áttu son, er Þorbjörn hét. Hans dóttir hét Þórunn, móðir Bjarnar byskups. Þorgeirr hét sonr Snorra Karlsefnissonar, faðir Yngvildar, móður Brands byskups ins fyrra.

Ok lýkr hér þessi sögu.